

Delavska Pravica

Glasilno krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop. v slučaju praznika
dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—, ~ Cena: za 1 mesec
Din 4.—, za četrlet let Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za
inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na uprave
Delavska zbornica, Miklošičeva cesta 22, I. nad,
Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Kdo je pravi krivec socialnih neredov

Letošnja mezdna gibanja so gospodarskim krogom, posebno pa centrali industrijskih korporacij kot predstavnici industrije, dobrodošel povod, da so začeli z generalno ofenzivo proti obstoječim delavskim strokovnim organizacijam, kakor delavskim socialnopolitičnim ustanovam. Ta boj se je sicer v manjšem obsegu vršil že prej, vendar ne v taki meri in v tako ostri obliki. Rovarilo se je bolj pcdtalno in za kulisami.

Centrala industrijskih korporacij v Belgradu si pa v zadnjem času na vso moč prizadeva dokazati vladi, da so vsa letošnja mezdna gibanja plod in delo komunistične propagande. »Država je v nevarnosti, treba je podvzeti vse mere v njeno zaščito in vse, ki so kakorkoli sodelovali v teh gibanjih, izločiti, skratka, v delavskih sindikatih vlada komunizem in jih je zato treba izbrisati iz površja zemlje.« Ker je vse to zavito v domoljubne fraze, potrebne ukrepe za varstvo države, bi marsikdo skoraj verjel, da je res tako.

Vzroke mezdnih gibanj je deloma iskati v velikih delavskih gibanjih, ki so se letos vršila v zapadnih delih Evrope, največ pa v skrajno slabih socialnih razmerah našega delavstva. Pri plačah, kakršne je plačevala tekstilna industrija, ni treba velike agitacije za izboljšanje položaja. Take razmere namreč same silijo delavca v boj. Treba je samo, da se nekje nekaj sproži, vse drugo gre potem kar avtomatično. Kam in kako, je seveda drugo vprašanje. Lahko je, da taka gibanja hočejo nekateri neodgovorni elementi izrabiti v svoje namene. Vsa letošnja mezdna gibanja so imela le en namen: izboljšati socialni in gospodarski položaj našega delavstva. Kar se je v takih razmerah drugo, to ni bilo po željah in intencijah organiziranega delavstva. Ono se je borilo samo za boljši kosček kruha. Da je gibanje zadobilo tako ostro obeležje, so predvsem vzrok podjetniki, ker so odklanjali pametne razgovore z zakonitimi strok. organizacijami in z zavlačevalno taktiko razburjali delavstvo in tako onemogočili pravočasno pameten sporazum.

V centrali industrijskih korporacij, kakor še marsikje drugje med našimi gospodarskimi krogi, prevladuje namreč mnenje, da bo, ako se razpustijo svobodne delavske strokovne organizacije in da delavskim socialnopolitičnim zavodom državno kontrolo, v državi zavladal največji red in mir. Kdor pa pozna količikaj razmere, bo moral ugotoviti, da temu ni tako. Strokovne organizacije same kot take ne delajo štrajkov, niti mezdnih gibanj. One samo ta gibanja pametno vodijo in pravilno usmerjajo. Cim bi teh ne bilo, se bodo slična gibanja razvila v anarhijo in večji nered.

Ako delavske strokovne organizacije delajo na to, da se izboljša socialni in gospodarski položaj delavstva, je to tudi v interesu države same. Država bo uspevala in se mogla razvijati samo tedaj, ako bodo socialne in gospodarske prilike širokih množic državljanov vsaj za silo ugodne. Nerede in nemire tedaj izzivajo v prvi vrsti tisti, ki ne priznajo delavstvu za njegovo delo poštenega plačila. Ti kličejo danes vraga v deželo, ker sami ne spoštujejo najosnovnejših življenjskih pravic delavstva in ga naravnost silijo, da si tudi on preko obstoječih zakonov išče svojih pravic.

Zato kdor količikaj trezno in pametno misli temu je pri srcu mir in red, bo zlahka ugotovil, kje in kdo so tisti, ki najbolj podpirajo in širijo nered v socialnem in gospodarskem življenju. Zato naj se stopi na prste v prvi vrsti današnjemu kapitalizmu s tem, da se dosledno zahteva od njega upoštevanje in izvajanje socialne zakonodaje.

Še o kolektivni pogodbi tekstilnega delavstva

Sklenjena kolektivna pogodba je razočarala obe strani — delodajalce in delojemalce. Tako trdijo nekateri.

Da niso vsi delodajalci mislili s kolektivno pogodbo iskreno, verujemo prav radi. To dokazujejo tudi dogodki po končani stavki. Kar se tiče delavske strani, je tudi večje ali manjše razočaranje. Razočarani so tisti, ki so se zanesli na koncilijantnost podjetnikov, pa so sedaj preganjani. Razočarani so pa tudi tisti, ki so menili, da bodo s prvim gibanjem svoje zahteve stoodstotno udeležili. To so predvsem tisti, ki se ne izobrazujejo v delavskih strokovnih organizacijah. Taki ne poznajo strokovne borbe. Strokovničar ve, da ne bo zboljšal svojega položaja brez borbe, ve pa tudi, da je strokovna borba dolgotrajna. Dobojevali jo bodo le tisti, ki so vztrajni. Strokovničar ve, da se še nikoli ni vse doseglo z eno samo bitko. Organiziran delavec ve pa tudi še to, da se taka borba ne more voditi brez strokovne organizacije in da se ji mora v boju brezpogojno pokoriti.

Zadnja borba tekstilnega delavstva se sicer ni vodila pod zgoraj očitanimi okoliščinami, vendar pa se ne sme podcenjevati kolektivna pogodba, ki se je sklenila. Tisti, ki so stali na čelu borbe za njo, se niso mogli v popolni meri opirati na delavstvo, za katerega je šlo. Zato pa tudi ne morejo vsi presoditi silnih duševnih in telesnih naporov, ki so jih morali prestati. O tem bo mogoče podrobneje govoriti šele pozneje.

Danes govorimo le o kolektivni pogodbi. Kakšnega pomena je torej za delavstvo sklenjena kolektivna pogodba? Znano je, da vlada ravno v tekstilni stroki velika anarhija. Delovni čas je marštilski poljuben. Ponekod se dela po 10—12 ali še več ur brez 50% poviška. Če se pa isti upošteva, so se pa temu primerno znižale urne mezde in akordne postavke. Tudi enotnih plač ni. Na račun te ne-

enotnosti se vodi tudi konkurenčni boj. Kolektivna pogodba je uvedla v tem pogledu gotovo enotnost. Določene so temeljne mezde, izpod katerih podjetja ne bodo mogla iti. In to je veliko. V kolektivni pogodbi je uveden enoten delovni čas. Ta je sicer ukazal že po zakonu. Ni se pa izvajal. Zato je prav, da se je ponovno podčrtal v pogodbi. Isto je z določili § 219—221 obrtnega zakona, v katerih gre za primere, da dobi delavec odškodnino, če je sprečen vršiti delo, pa ni tega sprečenja sam zakrivil.

Nič manj važna je pa tudi okoliščina, da je s to kolektivno pogodbo ustvarjen enoten temelj za nadaljnja gibanja, ne le pri nas, ampak tudi za ostale pokrajine naše države. Saj vemo, da zglede vlečejo. Naprednejše delavstvo bo prav gotovo tudi v ostalih pokrajinah šlo po zgledu slovenskega tekstilnega delavstva.

Nekateri stoje na stališču, da so se plače bore malo zvišale in da so v nekaterih podjetjih že višje plače. Tudi to je umljivo. Mezdna in strokovna gibanja, ki zajemajo celo stroko ali pa isto stroko gotove okolice, gredo predvsem za tem, da v prvi vrsti izenačijo razlike. Kajti, če hočejo napredovati, morajo predvsem izginiti razlike. Sele s tem je ustvarjena prepotrebna enotnost. Zato pa v takih bojih pridobe nižje plačani, dočim ostanejo tisti, ki so imeli že prej boljše plače, pri starih plačah. Pri nezavednih nastane takoj vprašanje: »Zakaj in čemu sem šel v boj?« Zavedni nasprotno čutijo, da je šlo v boju tudi za nje in da so z njim položili zrnje, ki bo rodilo sicer pozneje sad, rodilo bo pa prav gotovo.

Kdor meni, da ni bilo s sklenjeno kolektivno pogodbo doseženo za delavstvo kaj koristnega, naj jo premotri pod zgoraj navedenimi vidiki, pa bo prav gotovo prišel do povoljnejših zaključkov.

Za naš tisk

Kapitalistična družba je utrdila svojo moč z različnimi sredstvi. Vsa pa merijo na to, da prepričujejo človeštvo, zlasti pa delovno ljudstvo, da mora tako biti in da je tudi prav, da je tako, to je, da 90% človeštva hlapčuje 10%. Eno največjih izmed mnogobrojnih sredstev je tisk, ki je v njeni službi.

Tisk je jezik moderne — kapitalistične družbe. Zato izdaja za tisk ogromne vsote, s katerimi ustanavlja različno časopisje, revije, kupuje knjige, brošure in potom njih miselnost delavstva. Da je dobršen del delavstva nezaveden in v službi kapitalizma, je največja zasluga takega tiska.

Tega se delavstvo, pa tudi naš krščansko-socialistični pokret premalo zaveda. Drugače si ne moremo razlagati okolnosti, da je sorazmerno delavski tisk tako malo razširjen, ali pa da morejo pod zunanjo delavsko obleko izhajati časopisi, ki lažejo delovnim množicam, da so njihovi prijatelji, v resnici pa so njihovi sovražniki, ker so v službi kapitalizma. Ko bi se delavstvo zavedalo, kako velikega pomena je za njega resničen, dosleden in brezkompromisen delavski tisk, bi moralo biti njegovo geslo, da se hoče posluževati le takega tiska.

Stalno opažamo in tudi vsaki dan nam to potrjuje, da namreč delavstvo zelo slabo pozna lastne zadeve. Socialno zavarovanje je še najmanj 40% delavstva nepoznano polje, socialna zaščitna zakonodaja kaže še večjo praznoto. Ne zaradi tega, ker ni bila ta tvarina še dovolj obdelana in obravna-

vana v delavskem tisku, ampak ker je premajhen krog tistih, katerim je postal delavski tisk duhovni voditelj.

Moč kapitalizma temelji na nezavednosti, strahopetnosti ali pa notranji skvarjenosti vseh, ki so njegove žrtve. Ko bi padla mrena z duševnih oči vse te množice, ki trpi zaradi krivičnih družbenih in gospodarskih razmer, bi se te razmere naenkrat predručile. Za tako prerjenje pa morajo biti vzgojeni v posebni šoli. K sredstvom take šole spada zopet predvsem tisk. Cim bolj razširjen in poglobljen bo postal delavski tisk, tembolj se bomo bližali svoji nalogi, da vzgojimo zavedne in bojevite člane.

Kar velja za delavstvo obče, velja še zlasti za posamezen pokret. Vsaka delavska strokovna organizacija pomeni poleg strokovnega gibanja namen priboriti delavstvu boljše eksistenčne pogoje. Ze borba za take pogoje zahteva borbenih, požrtvovalnih, neustrašenih in doslednih značajev. Tak izklesan in dograjen značaj ne postaneš čez noč. Dolga in težka pot je do njega. Opore in smernice ti mora dajati delavska strokovna organizacija. Ce ne bi vršila naloge v tem pogledu, ne bi mogla v polni meri biti delavska strokovna organizacija. More pa vršiti to nalogo le tedaj, če ima urejen tudi svoj tisk.

Ni dovolj, da poudarjamo, da smo krščanski socialisti, povedati in utemeljiti moramo, zakaj smo. Takih vprašanj pa ni mogoče razgrniti v dveh,

STROKOVNA POROČILA

Kovinarji

Kamnik. Po krajšem presledku se zopet enkrat oglašamo kamniški kovinarji. Kolektivna pogodba, ki smo jo podpisali 28. sept. t. l., je bila že kršena s strani podjetja, in sicer v točki 4, ki se glasi: »Delavec, ki je po tehnični potrebi uvrščen iz višje v nižjo kategorijo, obdrži plačo svoje prejšnje kategorije.« Ko smo podjetje na to opozorili, je to takoj popravilo. Tovariši! Ako hočemo, da se bo pogodba do zadnje črke izvajala kakor se mora, je potrebno, da smo tudi vsi do zadnjega organizirani. V tovarni imamo še nekaj delavcev in delavk, ki stojijo lepo ob strani in samo kritizirajo naše delo. Se ni dolgo tega, ko se je izjavila neka delavka, da so obratni zaupniki nepotrebni, ker se ona lahko sama zagovarja. Tovariši, gledati bo treba, da se taki ljudje, ki škodujejo tako sebi in celotnemu delavstvu, posvare in pripeljejo na pravo pot. Pri tem naj še omenimo, da skušajo nekateri sodrugi z zahrbtnim prigovarjanjem pripraviti nekatere naše člane do zanemarjanja svojih dolžnosti in jih tako pridobiti na svojo stran. Uspeh teh prigovarjanj pa je ta, da ako nam vzamejo enega člana, stopita iz njihovih vrst najmanj dva v našo sredo, in sicer brez vsakega prigovarjanja.

Papirničarji

Količevo. Naša organizacija z velikim zanimanjem zasleduje boj naših tovarišev v vevški papirnici. Sicer si ne domišljujemo, da bomo v naši tovarni prišli že sedaj v tak položaj, kakršnega imajo tovariši v Vevčah, vendar pa more takšno gibanje doprinesti dokaz, kako potrebno je, da se uredi delovne in mezne razmere potom kolektivne pogodbe. Kajti taka pogodba je najboljša jamstvo za jasnost in trdnost medsebojnih odnosov. V naši tovarni so razmere v splošnem, razen plač, dokaj povoljne. Vodstvo podjetja je dosedaj še vedno upoštevalo obratne zaupnike in organizacijo in tudi ni nobene bojzani, da bi ne bilo tako v bodoče. V tem oziru je g. Bonač bil vedno uvideven in napram delavstvu koncilijant. Zato pa je razmerje v tovarni vedno boljše. Ravno zaradi tega pa upamo, da tudi ne bo delavstvo našlo zaprtih vrat, ko bo predložilo predlog za kolektivno pogodbo.

Kemični delavci

Domžale. Marsikdo v kamniškem okraju misli, da spimo. Razne govornice gredo o nas, da nismo enotni in kar rečen eden, drugi podere, da smo slabši kot ženske, ker si one znajo priboriti več pravic kot mi. Res je. V zadnjem času smo mnogo pretrpeli. Saj ni čudno, ako ni vse v redu, ko pa se nas vsak dan na vse mogoče načine šikarira, enkrat vse skupaj, drugič posameznega, tako da res človek ne ve, kaj in kako.

Ob priliki zadnjih pogajanj se je sprejela tudi točka, da se plačajo nadure. Vendar se dosedaj še ni izvajala. Ne vemo, kako je to mogoče, da se nas vsak dan sproti sprašuje ali na to pristanemo, in to zopet enkrat vse skupaj, drugič posamezno. Gotovo je, da v takih primerih mnenja niso enotna.

Kljub temu pa smo vendar še odločni in smo v nedeljo 25. oktobra 1936 ustavili obrat. V so-

treh člankih, potrebna so dolgotrajna razglabljanja in podajanja. Zdrav pokret ne sme obmirovati in se zadovoljiti le z določenim krogom somišljenikov. Pokret je življenje. Življenje ne pozna točke, pri kateri bi se ustavilo. Če se, ni več življenje. Tudi pokret mora iti vedno čim bolj na globoko in široko.

Vse to pa je brez dograjenega tiska nemogoče. Naš pokret je tolik, da ne zadostuje več tednik. Nujno moramo podvzeti korake, da bomo mogli izdajati tudi mesečnik (revijo), brošurice in knjige. Po številu nas je dovolj. Če je v nas tudi duh dovolj močan in spoznanja sposoben, bomo mogli v bodočem letu tudi v pogledu našega tiska izpolniti vrzeli in ustvariti tako potrebno celoto.

Zavedajmo se: Temelj tisku mora tvoriti delavska tiskarna, delavska založba. Iz teh bo rastlo vse ostalo. Poleg tega se zavedajmo, da je dograditev našega tiska življenjsko vprašanje našega pokreta. Zato moramo prav resno iti na delo, da dogradimo svoj delavski tisk.

boto 24. oktobra se je zopet sklical sestanek po navodilu g. podjetnika in se nas je vprašalo ali pristanemo na nedeljsko delo brez 50% doklade na nadurno delo. Delavstvo je soglasno ta predlog odklonilo. Zastopnik podjetja pa je izjavil, da s tem meče delavstvo podjetju polena pod noge. Čudno je to, ako delavec zahteva za nadurno delo 50% prebitke, kar mu je priznano po zakonu in sporazumu, da s tem meče podjetju polena pod noge. Ako pa podjetnik pri tako malenkostni plači, kot jo daje delavstvu, zahteva vso odgovornost in naj bi se izvršilo vse brez pravega vodstva, to pa seveda ni nič. Delavci! Zavedajte se, da je le v skupnosti moč!

Viničarji

V »Delavski Pravici« z dne 8. oktobra t. l. smo objavili, da je umrla tov. Miško Jožefa, kakor tudi, da bomo razpisali zbirko za dva slučaja (za 59. in 60. slučaj), t. j. za tov. Miško in za en slučaj naprej.

Danes pa moramo obvestiti naše člane, da za vnaprej plačani slučaj že pride v poštev. Umrla je članica iz Zavrčke skupine Skripač Barbara — zadnja leta bivajoča v Varaždinu, v starosti 84 let. Pokojna je bila s svojo hčerko zvesta in redna članica nepretrogoma celih 8 let. Blag ji spomin! Za ta slučaj ne bomo posebej zbirali prispevkov za Posmrtni sklad, prosimo pa, da razpisano in ta teden razposlano zbirko čimprej mogoče vsi plačate. Pozneje — pozimi — bi to težje storili, ko bomo zopet vsi brez posla. — Blagajnik.

Lesni delavci

Št. Vid nad Ljubljano. V četrtek, dne 15. okt. se je vršil sestanek naše skupine. Poročal je tov. Rozman. Sestanki so nam nujno potrebni in je treba, da se jih bolj redno udeležujemo, kajti le tu moremo reševati naša strokovna in organizacijska vprašanja. Ako smo si izvojevali pogodbo, je s tem narejen šele začetek, treba bo sedaj to delo nadaljevati in na terenu uveljaviti. To bomo mogli le na ta način, ako bomo redno posečali sestanke, kakor tudi, da bomo vsi strokovno organizirani. Prihodnji sestanek se bo vršil v četrtek, dne 29. oktobra ob 8. uri zvečer v prostorih Ljudskega doma v Št. Vidu nad Ljubljano.

Opekarško delavstvo

Ormož. Na intervencijo Jugoslov. strokovne zveze v Mariboru se je vsem delavcem, zaposlenim v Jeruševi opekarni v Ormožu, zvišala plača za 0,25 Din na uro. Ker se opekarška industrija nahaja sedaj pred koncem svoje letne sezone in bo le nekaj delavcev dobilo zaposlitev čez zimo, je ta povišek v tako neprimernih in časovno neugodnih prilikah lep uspeh. To znači, kaj je prava delavska strokovna organizacija. Kdor trka, se mu odpre, kdor je organiziran, doseže! Samo v slogi je moč!

Mariborska ekspozitura

Sv. Venčeslav. Med delavci in delovodjem pri gradnji banovinske ceste Slov. Bistrica—Oplotnica je pred dnevi nastal zelo nevaren spor, tako da se je delovodja pred razjarjenimi delavci moral za teči pod zaščito orožnikov. Delodajalec je delavstvu dal častno besedo, da se zaradi pomanjkanja dela lahko delavci tedensko medsebojno menjavajo, tako da vsak nekoliko zasluži. Delovodja pa tega ni hotel vzeti na znanje, marveč je dal stalno delo samo desetim delavcem, druge pa bi zaposleval le po svojem prostem prevdanku. Delavci so s tem smatrali, da je to naperjeno proti njim zato, ker so organizirani. Na dan, ko so bili poklicani na delo, jih je delovodja odslavlil, nakar so navalili nanj. Samo razsodnosti starejših delavcev, ki so zahtevali intervencijo JSZ, je pripisati, da ni prišlo do najsurovejšega poboja. Na zahtevo delavcev je

Tovariši!

Pristopajte kot člani k

„Delavski tiskarni“
registrovani zadrugi z o. z.

prišel tajnik JSZ iz Maribora tov. Rozman in vodil pogajanja, ki so se za delavce s popolnim uspehom končala. Stalno bosta delala samo dva kvalificirana delavca, vsi drugi pa se bodo tedensko menjavali tako dolgo, dokler ne bo gradnja ceste zavzela tolikega obsega, da se bodo mogli zaposliti vsi delavci. Pri pogajanjih so bili navzoči tudi delavci. Zmagala je delavska volja in razum. Ta delavska volja bo zmagala vsikdar in vsepovsod, kjer bodo delavci organizirani.

Maribor. Najslabše razmere za delavstvo v celnem Mariboru so gotovo v kartonažni tovarni Benčina in drug. Delavstvu je sedaj potrpljenje priklopelo do vrha in se pripravlja, da zahteva svoje dosedaj toliko teptane zakonite in pogodbene pravice. Zadnje soboto je bil tozadeven sestanek, na katerem se je sklenilo vse potrebno. Vsi na sestanku navzoči so pristopili v strokovno organizacijo JSZ. Izvolil se je tudi zaupniški odbor. Na sestanku je poročal tov. Rozman Peter. Upamo, da bomo v kratkem mogli poročati zanimive stvari iz borbe teh delavcev.

Sv. Miklavž. V soboto 24. oktobra zvečer se je vršil v naši delavski vasi sestanek delavk, ki so zaposlene v mariborskih tovarnah. O pomenu strokovne organizacije, posebej pa o Jugoslovanski strokovni zvezi, je govoril tajnik Rozman Peter. Delavke iz tovarn, v katerih sploh ni nobene organizacije, so takoj pristopile v JSZ. V obratih, kjer pa strokovne organizacije že obstojajo, bodo pritegnile v naš krog najprej vse neorganizirane.

Tekstilno delavstvo

Kranj. V nedeljo, dne 8. 11., bo polagal račune odbor pododseka JSZ v Šenčurju, zato sklicujem sestanek vsega delavstva za omenjeni odsek. Na sestanku bomo tudi obravnavali kolektivne pogodbe, tako tekstilno kot ono za sezonsko delavstvo. V prvi vrsti je potrebno, da se delavstvo samo zanima za svoje pridobitve, ker šele potem bo svoje pridobitve prav umelo in lahko branilo. Obracunali bomo pa tudi z onimi živo barvanimi elementi, ki klevetajo našo organizacijo, da bodo vedeli, kdo je bil tisti, ki je hujskal in hinavsko zapeljeval naše pošteno delavstvo. Delavci in delavke! Pridite vsi na občni zbor ozir. na sestanek, da bo to manifestacija vaše delavske zavednosti in discipline. — V skupnosti je moč! — Predsednik.

Krščansko soc. delavstvo

na pohodu

Iz Škofje Loke. Vkljub vsem težavam in zaprekam, ki se stavljajo od vsepovsod na pot kršč. soc. gibanju v Škofji Loki, prodira naša misel in ideja čim globlje. Pa ne samo, da bi ostalo to samo na papirju, naše delo je pozitivno. Izboljšanje položaja delavstvu, to je njen namen ter da se končno tudi delavstvo uveljavi povsod, kjerkoli danes še ni bilo zadostno. Kot najmočnejša, najbolj agilna skupina prednjači oblačilna iz »Šeširja«, v kateri je delavstvo organizirano od prvega do zadnjega. Njeno članstvo je zavedno in disciplinirano, kar je prvi pogoj za borbo. Tudi delavstvo predilnice »Intex« na Trati je 100% organizirano v Jugoslov. strokovni zvezi in je z njo doseglo že nepričakovano izboljšanje v vseh ozirih. Skupina lesnega delavstva v podjetju Hainricher je v letošnjem letu prestala težke preizkušnje. Delavstvo, organizirano v JSZ, je pričelo borbo za izboljšanje svojega težkega položaja. Delavstvo tovarne Thaller se je tudi opogumilo in se v celoti organizira v JSZ po zgledu drugih obratov v Škofji Loki in okolici.

Kader krščansko soc. delavstva se iz dneva v dan veča, njegova moč in zavednost raste, tako da vkljub vsem zaprekam in intrigam — rastemo, raste naša misel in ideja ter ustvarja kader, kateri bo znal napraviti jez, da se ne bo delavstvo več prepuščalo samo raznim političnim tokom in njih eksponentom: Svoje zastopnike pa bo delavstvo volilo samo, in sicer take, kateri so vedno in povsod do sedaj delali v njegov prid. Delavstvo ne priznava vrinjenih zastopnikov, kateri so se mu vsiljevali od zgoraj navzdol, pa če so tudi delavci. To naj si zapomnijo vsi oni, katerim ne gre v račun demokratično mišljenje delavstva.

N A M E Š Č E N E C

Možnosti in težave

Pred časom sem pod naslovom »Mladi nameščenc« pisal težave nameščenke mladine pred vstopom v življenje, v dobo borbe za neodvisnost in samostojnost. Danes hočem govoriti o možnostih in težavah, ki se ji stavlja na pot.

Skoraj nemogoče je poglobiti se v pota, ki vodi v poklic pisarniške moči ali trg. sotrudnika. Da vam bo stvar bolj jasna, smatram za potrebno, da jih kategoriziram.

a) Mlad človek, ki pride iz Ljubljane in srednje šole in ki navadno ni starejši od 14. do 15. let, opravlja navadna dela v pisarni, za katera komaj smemo trditi ali jih je šteti za poklicno delo. Ti ljudje so predvsem oni, ki obiskujejo trgovske in obrtne nadaljevalne šole. Človek bi mislil, da ti ljudje niso zmogni višjih položajev ali celo vodilnih mest v podjetjih. Toda bili bi v zmoti. Nasprotno! Nameščenci s tako predizobrazbo so zavzeli in zavzemajo vidna in vodilna mesta v podjetjih, industriji, bankah, zavarovalnicah itd. Svoji pridnosti, podjetnosti in ljubezni do poklica se imajo zahvaliti, da so si zagotovili svoj položaj.

b) Mlad človek, ki ima poleg ljudske še kako višjo šolo: Prej je služila višja izobrazba predvsem zato, da mlademu človeku izpopolni vsestransko duševno izoblikovanost. Sedaj se pa po raznih višjih šolah čuti potreba podati učencu vsestransko izobrazbo. Na Holandskem na pr. imajo specializirane tečaje, katerih učna doba traja 3-4, pa tudi 5 let. Od teh ljudi bo mnogo ali vsaj večina šla v urade in pisarne. Zaradi njihovih daljših študij stopijo pozneje v službo kot pa oni navedeni pod točko a). Ravno zaradi tega imajo večinoma boljše izgleda kot zgoraj omenjeni. So to večinoma ljudje iz srednjih ali meščanskih krogov, katerim ni treba računati na hitro službo, ker ne poznajo pomanjkanja in bede, ki je doma med nižjimi sloji. Na temelju svoje izobrazbe si mislijo, da so več zmogni kot nameščenci kategorije a). Na podlagi njihove predizobrazbe so mnenja, da ne morejo poslušati manj izobraženih starejših tovarišev. V celoti ne trdim, da so nameščenci kategorije b) bolj sposobni za napredovanje, kakor nameščenci kategorije a).

c) Sem spadajo predvsem ljudje, ki so obiskovali višje šole (gimnazijo, licej, ev. univerzo) z namenom, da si izberejo svobodno poklic. Med njimi najdeš tudi ljudi z diplomom. Zgodi se pa, da ti ljudje ne vidijo nobenega izgleda do cilja, za katerega so žrtvovali velik del svojih študij. Končno pridejo le do prepričanja, da jim preostane še praktičen poklic, da si ustvarijo svojo existenco. Zaradi višje izobrazbe se jim največkrat posreči zasesti vodilna mesta. Če pa vkljub temu pridejo na podrejena mesta, potem je to veliko razočaranje za nje same, podjetju, kjer so zaposleni pa v škodo. Semkaj bi lahko prišel državne uradnike in učitelje, ki so bili odpušteni ali reducirani.

d) V to kategorijo spadajo ljudje, ki so prej vršili kak drug poklic, so pa prišli po protekciji na mesto uradnika ali na odgovorno mesto v industriji. Posebno ti ljudje so zajedavci nameščenškega stanu. Ne samo, da pripravijo svojim delodajalcem večkrat neprijetna presenečenja, še bolj je pa obžalovati ker so radi njih prišli ob službo nameščenci, ki so jo vršili že leta. Posebno obžalovanja vredno dejstvo je, da dandanes, ko je brezposelnost na splošno tako velika, ki zadeva v prvi vrsti mlade nameščence, da se tihotapijo v naš poklic ljudje, ki so vse prej kot pa nameščenci. Ti so tudi krivi, da vlada v nameščenškem stanu neke vrste šušmarstvo.

Nočemo obtoževati, ampak zahtevamo, da imajo prednost pri razdelitvi prostih mest predvsem nameščenci. Zahtevamo tudi, da je pot do našega poklica stavljen pod določene pogoje. Dolžnost nameščenške organizacije in nameščenškega odseka pri Delavski zbornici je, da se izdela osnutek, ki bo služil dobrobiti in koristim nameščenškega stanu!

S. F.

Iz centrale MZ

Na podlagi sklepa zadnjega občnega zbora MZ so te dni vse krajevne skupine prejele okrožnico in bloke za nabiranje prispevkov za tiskovni sklad. Vse odbore naprošamo, da gredo pridno na delo in zberejo kar večji znesek.

Ustanovni občni zbor mariborske podružnice

Drugo največje slovensko mesto je v petek zvečer izrazilo svojo željo, da ustanovi podružnico naše nameščenške organizacije. Naši vrli mariborski tovariši so se odločili, da se v dosego nameščenških pravic organizirajo v podružnici, ki naj bo viden predstavnik Mariborčanov, prijateljev naše organizacije. Udeležba na občnem zboru bi bila gotovo večja, ako ne bi bila v istem času prireditve, ki je zadržala večje število nameščenčev doma.

Zastopnik ljubljanske centrale je pozdravil navzočne tovariše ter jim nato raztolmačil cilje naše organizacije, kakor tudi naloge, ki čakajo mariborsko podružnico. Vsi smo delavci, eni ročni, drugi umski, vsi se borimo za kruh. Vendar je potrebno z ozirom na način borbe, kakor tudi na drugačen položaj nameščenčev, da se nameščenci organizirajo v svoji organizaciji. Nameščenci imamo svoje zavode, katere upravljamo nameščenci sami. Da smo v njih primerno zastopani, moramo biti organizirani, ker le potom organizacije bomo dosegli svoje zahteve. Centrala ve za želje in zahteve ljubljanskih oziroma bližnjih tovarišev, niso ji pa znane želje

nameščenčev, ki so oddaljenejši. Zato ima podružnica nalogo, da redno o vseh problemih, ki se tičejo izvenljubljskih nameščenčev, poroča centrali. Naša zveza v JSZ in koraka z njo roko v roki, ker se zavedamo, da so nameščenci dosegli večino socialnih ugodnosti le potom delavstva.

Po poročilu zastopnika se je razvila obširnejša debata, ki je pokazala, da se naši mariborski tovariši živo zanimajo za vsa sodobna vprašanja, kakor tudi, da je bila ustanovitev podružnice v Mariboru živa potreba. Izvoljen je bil tričlanski odbor in nadzorstvo ter so nam novi odborniki jamstvo, da bo podružnica krepko posegla v borbo. Predsednik je na podlagi dobljenih prijav napovedal, da bo v kratkem pristopilo k naši novi podružnici okrog 50 novih članov. Sprejet je bil tudi sklep, da bo podružnica imela redne mesečne sestanke, na katerih se bodo obravnavale vse tekoče zadeve. Ta sestanek bo tov. predsednik sklical čim prej.

Občni zbor smo zaključili z nado v srcu, da se bodo naše razmere s krepkim sodelovanjem vseh nameščenčev kmalu izboljšale.

Stanovanjske hišice in Pokojninski zavod

Ze od početka obstoja Pokojninskega zavoda pričakujemo nameščenci, da naj bi naš PZ v neki meri doprinesel k izboljšanju stanovanjskih razmer svojih zavarovancev — nameščenčev. Veliko se je že tudi pisalo o tem in tudi naša organizacija je storila veliko, da bi se to vprašanje končno vendarle premaknilo iz mrtve točke in prišlo do ureditve. Kakor smo obveščeni, se je končno uprava PZ odločila, da kupi v Šiški, poleg nove cerkve, večji kompleks zemlje, ki bi bil primeren za zidanje stanovanjskih hišic. Če bo ta cilj to pot v resnici dosežen, si skoraj ne upamo trditi, kajti proti ureditvi se vrivajo različni pomisleki in zapreke. Tako na pr. trdijo, da je kupila uprava zemljišče le v svrhu naložbe odvisnega denarja. Po drugih vesteh posnemamo tudi, da namerava uprava to zemljišče ponuditi najprvo v nakup za novo bolnišnico in če se to ne posreči, prodati ga v ugodnem trenutku. Nadalje mora nakup najprej potrditi tudi pristojno ministrstvo, šele potem bo nakup veljaven.

Naše misli k nakupu omenjenega zemljišča so naslednje: Stanovanjske hišice za nameščence morajo biti predvsem poceni. To naj bi bilo osnovno načelo pri zidavi, kajti nameščenci ne zmorejo pri današnjih nizkih plačah visokih mesečnih prispevkov. Prvi predpogoj, da bo hiša poceni, pa je ta, da je postavljena na cenemem zemljišču, ker je v tem velika razlika, ako stane svet za hišo 30.000 ali 60.000 Din. Svet, katerega je kupil PZ, stane menda preko 6 milij. Din ter je povprečna cena vsakega kvadratnega metra okrog 60 Din. Ta cena je previsoka, kajti upoštevati moramo, da potrebuje vsaka hišica okrog 800 m² sveta ter bi samo ta stal okrog 50.000 Din. K temu znesku priračunamo še ceno stavbe, ki bi v najskromnejši obliki gotovo bila okrog 80.000 Din. Skupno bi hišica stala 130 tisoč dinarjev, kar je že previsoko, če še upoštevamo, da bo PZ računal 8% obresti. Saj bi znašale samo obresti letno 10.400 Din, kje pa je še odplačilo? Če premislimo te številke, vidimo, da je večini nameščenčev onemogočeno, da bi se poslužili tega načina zidave. Zaradi tega je potrebno, da se zidava nameščenških hiš izvrši s čim manjšimi stroški in bi povprečna cena smela znašati z zemljiščem vred 100.000 Din, kajti preko tega zneska večina nameščenčev ne bi zmogla plačevati anuitet. Da se to doseže, je potrebno: 1. uporabiti za zidavo cenejše zemljišče; 2. postaviti hišo s čim manjšo investicijo, in 3. znižati obrestno mero na 6%.

Cenejših zemljišč je še dovolj na razpolago in bi jih uprava lahko kupila po povprečni ceni 40 Din m². Potrebni 800 m² sveta za eno hišico bi stalo 32.000 Din. Stavbni odsek PZ naj bi napravil načrt za hišice, ki naj bi ne stale preko 70 tisoč dinarjev. Morebiti bi se zdela komu ta cena

nekoliko nizka, vendar moramo upoštevati, da bi se pri zidanju v masi vse cene znatno znižale. Uprava bi lahko kupila material ceneje, saj bi ga naročila lahko direktno iz tovarne. Tudi delo bi bilo cenejše, ker bi se moglo ekonomičneje izvršiti. Vsak luksuz naj bi se izločil. Pač pa naj se napravijo načrti za več tipov hišic, ki naj bi bili na izbiro nameščencem. Tako bi odločil lahko vsak sam po svoji finančni moči, za kateri tip naj se odloči. Za primer vzemimo blok »Stan in dom«, ki so ga zidali v času največje druginje in stiske. Vse hiše so delane po treh načrtih, in sicer je vsak načrt v osnovi enak, razlika je samo ta, da so ene hiše nekoliko večje kot druge ter je bilo prepuščeno kupcu, da si je izbral oni načrt, kateri mu je odgovarjal tako glede razpoložljivih finančnih sredstev, kakor tudi glede potrebe, katero je imel za število prostorov. Obrestno mero naj bi PZ znižal na zakonitih 6%. Saj ni potrebno, da išče PZ tudi pri svojih članih dobička. S 6% obrestovanjem in 3% amortizacijo, bi bilo večini nameščenčev ustreženo, ker toliko bi že zmogli plačati, dasiravno bi se morali tudi pri tej višini odplačevanja zelo omejiti v svojih izdatkih.

Proti temu načinu stanovanjske oskrbe nameščenčev pa se slišijo iz nekaterih nameščenških vrst pomisleki, in sicer sta najvažnejša naslednja: 1. da bi uprava pristransko podeljevala hišice reflektantom in 2. da ne bi dežela od tega nič imela, ker bi PZ zidal take hiše le v Ljubljani. Oba pomisleka sta zelo upravičena ter se moramo z njima nekoliko bližje pobaviti. Skrb, da bi uprava hišice delila pristransko, je popolnoma upravičena, ker smo že imeli priliko pristranosti uprave PZ čutiti svoječasnno pri podeljevanju podpor nameščenškim organizacijam, o čemer smo že pisali pred časom. Nikjer nimamo nobenega jamstva, da bi se hišice dodeljevale nepristransko oziroma v onem razmerju kot so organizacije zastopane pri PZ. Reflektantov za hišice bi bilo veliko, kar ni nič čudnega, če pomislimo, da moramo plačevati danes nameščenci visoke najemnine in to za stanovanja, ki jih večkrat niti ne moremo imenovati higijenična, še manj pa udobna. Tudi to je popolnoma razumljivo, da se dežela ne bi ogrevala za zidavo hišic v Ljubljani, kajti tudi nameščenci izven Ljubljane imajo potrebo po lastnem domu. Da bi se mogli postavljati po vsej deželi stanovanjski bloki za nameščence, za to pa ne zadoščajo finančna sredstva PZ. Zaradi tega se čujejo iz naših nameščenških vrst glasovi, da bi morala uprava PZ omiliti pogoje za posojila nameščencem, kajti dosedanji pogoji za dajanje posojil nameščencem za zidavo hiš so silno trdi in za večino neizvedljivi, kar se najbolj vidi iz tega, da ni vloženih pri PZ nobenih prošenj za dodelitev kredita. Z omiljenimi pogoji bi bilo marsikakemu nameščencu z dežele omogočeno zidati svojo hišo

Doma in po svetu

Domači dogodki

V 225 slovenskih občinah so bile v nedeljo občinske volitve. Splošen izid je naslednji: od 153.751 volilcev jih je volilo 97.276 (63,27%). Liste JRZ (v nekaterih občinah, v večjem številu zlasti na Stajerskem, so bile po dve ali celo po tri) so zbrale 70.820 glasov. Kompromisne liste JRZ so zbrale 7149 glasov. Liste opozicije so dobile 17.157 glasov, liste JNS 921, liste Nemcev pa 1208. Opozicija je dobila 24 občin, Nemci 3, ostale pa kandidati JRZ, razen ene, ki jo je obdržala JNS. Najmanjša udeležba je bila 18,53%, največja pa 90%.

Minister Janković je na shodu v Šabcu govoril o programu JRZ. Dejal je: Pri nas je bilo dosedaj vse narobe zato, ker nismo imeli velikih strank. Parlamentarizem in demokracija zahtevata velike stranke. Te stranke ne smejo biti niti plemenske, niti verske, niti pokrajinske, marveč jugoslovanske v državnem in v nacionalnem smislu. JRZ je plod razmišljanja po prekinitvi političnega življenja in tvorba tistih strank, ki so si bile najbolj sorodne. Vrata v JRZ so odprta vsem. Pa boste dejali: To je govorila tudi JNS. Res, ona je poskušala nekaj ustvariti, a ona je to delala s pomočjo državnega aparata, mi delamo to s pomočjo celega naroda. Stranko ustvarjajo samo narodna čustva, ne pa oblast. Točno po 16 mesecih smo uspeli organizirati našo stranko. V dobi, odkar smo na vladi, smo nastopali proti vsem državljanom enako in politično življenje se je vrnilo na normalno polje. Dovolj politične svobode in svobode tiska pa zato nismo dali, ker nečemo, da bi iz lepe Jugoslavije nastalo to, kar je nastalo iz Rusije ali Španije, sicer pa bi mi to svobodo takoj dali. Mi smo prišli na vlado, da ohranimo Jugoslavijo in napravimo red. Naš cilj je bil, da damo vsakemu svobodno besedo, nikomur pa ne dovolimo, da bi rušil temelje države. Vsak lahko govori celo več kot dovoljujejo naši zakoni, ker se lažnive kritike ne bojimo, objektivno kritiko pa pozdravljamo. — Kot velika stranka se zanimamo tudi za delavce, katere so dosedaj izkoriščali socialisti, in sicer hujše kot sami kapitalisti. JRZ hoče prepričati delavca, da more biti kapital njegov tovariš, ne pa gospodar njegove delovne sile. Tako gospodarsko in socialno politiko hoče JRZ. Tako mislimo in tako delamo.

Narodna skupščina in senat sta si izvolila novo predsedstvo. Vlada ima sedaj povsod večino in možnost plodnega zakonodajnega dela.

V 75 hrvaških občinah so zopet brez izjeme zmagale liste bivše HSS.

V Dalmaciji so pri sestavljanju kandidatnih list bivše HSS nastala ostra notranja nasprotstva. Posebni odposlanec dr. Mačka ima nalog, da poravnava nesoglasja.

Volitve v jeseni

Tovarna Lutz peči, Ljubljana VII., Šiška. Tel. 32-52

Nov dogovor o medsebojni trgovini je sklenjen med našo državo in Nemčijo. Povečane so izvozne količine za žito, živino, meso, mast, suhe slive itd. Kolikor se bo v Nemčijo izvozilo, toliko se mora tudi iz Nemčije k nam uvoziti. Pri povečanem izvozu bodo deležne skoro izključno savska in donavska ter deloma drinska banovina. Pričakuje se, da bodo obenem s povečanim izvozom narasle tudi cene.

Na 504 milijone Din je narasel naš izvoz v mesecu septembru. Tako velikega izvoza ni zabeležila naša zunanja trgovina že od l. 1931. Delež pri povečanem izvozu imajo donavska, savska in

ter na ta način ne bi bila deležna te dobrote samo Ljubljana. Po našem mnenju bi bilo najbolje oboje, in sicer: da v mestih Ljubljani in Mariboru uprava zida hišice, kakor smo jih prej omenili, a za podeželske zavarovance naj omili kreditne pogoje, da bodo tudi oni deležni te dobrote.

Pripominjamo h koncu, da bi nas zelo veselilo, če nam naši člani sporoče svoje mnenje, ki ga zastopajo v tem oziru. Znano nam je namreč, da vlada glede tega vprašanja med vsemi nameščenci zelo velik interes in ker naša centrala ve le za mnenje svojih najbližjih, bi nam bilo zelo ustreženo, da se oglašajo tudi oddaljenejši člani s svojimi predlogi.

moravska banovina. Poročajo o velikem blagostanju, ki je kar namah nastalo v teh pokrajinah države.

Stavka nameščencev zagrebskega tramvaja se je končala z delnim uspehom za nameščence.

Tuji dogodki

Mussolini je ponudil v svojem govoru ob 10-letnici fašistične revolucije Evropi oljkovo vejico kot znak miru. Zraven pa je dejal, da je ta vejica zrasla v gozdu 8 milijonov ostro nabrušenih italijanskih bajonetov. Ti milijoni so vsak hip pripravljani zablistati se v boju za nove zmage. Za temi bajoneti in topovi stoji duh junaštva, ki je ustvaril italijanski imperij. »Ta imperij smo si osvojili v petih bitkah, ko smo vrgli ob tla sovražnika (Abesince), katerega so oborožili izdajalci evropske kulture (Angleži, Francozi itd.). Ko bomo osvojili še zadnje dele Abesinije, bo prostora in dela za vse.«

Hitler in Mussolini sta se sporazumela v nekaterih vprašanih mednarodne politike: Nemčija prizna Italiji Abesinijo, Italija prizna nemško stališče glede Locarna in Zveze narodov. Oba bosta priznala upornike kot edino oblast v Španiji. Glede Avstrije, ki oba najbolj skrbi, pa do trajnejšega soglasja ni prišlo.

Madrid so uporniki močno obkolili in pritisnjajo nanj s treh strani. — Rusija je izjavila, da je za naprej vezana z dogovorom o nevmešanju le toliko, kolikor Italija, Nemčija in Portugalska. Le-ta pa je že prekinila stike s špansko vlado, da bi mogla priznati upornike, brž ko ti zavzamejo Madrid. — Poročajo, da je na potu iz Črnega morja v Španijo mnogo ruskih parnikov z orožjem in municijo.

Belgijski katoliški fašisti so napovedali svoj »pohod« na Bruselj. Vlada pa jim je prireditev prepovedala. Kljub temu so skušali zborovati, a jih je policija hitro razgnala in njihovega voditelja Degrella aretirala. Vlada je izjavila, da se opira na večino ljudstva, katero jo je postavilo v svobod-

Mladina poroča

Kamnik. Mladinska zveza v Kamniku bo priredila v soboto, dne 7. in v nedeljo, dne 8. nov., v Kamniškem domu socialno dramo: »Boštjan iz predmestja«. Igra pri nas in tudi v daljni okolici še ni bila uprizorjena. Je res nekaj našega. Uro uprizoritve objavimo v »Del. Pravici« in na letakih, ki jih bomo poslali vsem okoliškim skupinam MZ in JSZ. Vabimo že sedaj k obilni udeležbi.

Maribor. Tudi iz Maribora naj se malo oglašimo, da ne boste mislili, da spimo. Za zimske večere smo si že začrtali program. Sestanke smo določili tedensko, in sicer za fante ob petkih zvečer, za dekleta pa ob nedeljah popoldne. Enkrat na mesec pa skupni sestanek, kateri bo imel vsak svoj določen namen. Program za sestanke je tudi določen, in sicer smo začeli pri fantih s papeževno krožnico (Rerum novarum). Razen tega bomo pa obravnavali tudi aktualna socialna in versko moralna vprašanja. Za vsa ta vprašanja smo dobili predavatelje, ki nam bodo pomagali. Tudi za dekleške sestanke je poskrbljeno z različnimi socialnimi in drugimi predavanji.

V nedeljo 25. t. m. smo imeli prvi skupni sestanek, ki je bil posvečen prazniku Kristusa Kralja. Sestanka se je udeležilo 40 fantov in deklet. Program je bil zelo posrečen in je obsegal 10 točk. Izpolnjen je bil z različnimi pesmimi, deklamacijami in govorom. Sestanek je lepo uspel in so bili vsi člani, kakor tudi prireditelji popolnoma zadovoljni. Začeli smo in nehali ne smemo, dokler ne bo vel duh Krista, ljubezni in pravice po vseh obratih obmejnega Maribora.

To in ono

Hrastnik. Iz ruskega ujetništva se je vrnil pred kratkim Kurent Simon od Sv. Katarine. Ob izbruhu svetovne vojne leta 1914 je odrinil na rusko bojišče, kjer je bil kmalu ujet in prepeljan v daljno Sibirijo. Doma je pustil ženo in 2 otročiča — fanta, ki sta pa tačas že odrasla; eden služi vojake, drugi pa je dobil delo v tukajšnjem rudniku. Ker se mož ni toliko časa zglasil, so ga oblasti proglasile za mrtvega; žena in otroci pa so prejeli skromno rudarsko pokojnino. — Pred vojno je delal Kurent v rudniku na Ojstrem in je sedaj 52 let star. Ker

nih volitvah, in ne bo pustila, da bi kdorkoli to večino teroriziral z izrabljanjem svobode in demokracije.

Poveljnik nemške štiriletke je postal z ukazom Hitlerja general Göring. Njegov prvi ukaz se glasi, da se mu morajo vsi pokoravati.

Za oborožitev Anglije se je sedaj po dolgem obotavljanju izrekla tudi delavska stranka. Neki voditelj je dejal: »Mi smo pacifisti, a nismo norci!« To je ogromen preobrat. Laburisti so še pred nekaj meseci odločno zavrnil v parlamentu predlog za vojne kredite. Sedaj so tudi oni sprevideli, da italijanskega in nemškega fašizma ne bo ukrotilo nič drugega kot topovi in letala. Anglija se oborožuje v ogromnem obsegu. Ker angleške tovarne ne morejo dovolj hitro izdelovati letal, jih bo vlada naročila celo v Ameriki. Zraven tega pa je seveda tudi pri laburistih nazadnje le še močno vplivala skrb za imperialne interese Anglije, ki so danes na vseh straneh resno ogroženi od Italije, Nemčije in Japonske. In Angležem je vsem, tudi laburistom, v prvi vrsti za njihovo lastno hišo in za njeno dobro oskrbo. Kajti Anglija brez kolonij, brez varnih potov k dominijonom, brez svoje trgovine je kup revščine, je neprimerno revnejša kot n. pr. Italija. To vedo dobro tudi angleški delavci in zato iz prav nagonске zavesti samoohrane ne morejo nasprotovati temeljnemu imperialnim interesom, ki so obenem njihovi razredni interesi.

V Nemčiji vse bolj primanjkuje živil. Klirinški sistem je zadnja devalvacija močno razmajala. Na drugi strani pa se uvoz živil ne more povečati, ker ni na razpolago deviz, katere potrebuje za uvoz surovin v prvi vrsti vojna industrija. Zato bo časopise spet dobilo nalog, da pripravijo prebivalstvo na nove omejitve. Industrija zahteva devalvacijo marke, ker nemški izvoz stalno pada in bo sedaj po devalvaciji drugih valut še bolj padel, če se ne razvrednoti tudi marka. Nacistični gospodarski teoretiki pa nasprotujejo temu in z Göbbelsom na čelu trdijo, da Nemčija že iz prestižnih razlogov ne sme znižati vrednosti marke. V resnici pa se protivijo zato, ker bi cene neizogibno strahotno narasle in bi se pokazala vsa nemoč nemškega narodnega socializma.

ne dobi več dela, se poteguje zato, da bi prišel do pokojnine, kar bo pa spričo novih predpisov zelo težko.

Več reduciranih rudarjev je zanudilo rok za plačilo priznalmine pri Bratovski skladnici, da bi ohranili pravico do pokojnine. Obrnili so se s prošnjami na Glavno bratovsko skladnico v Ljubljano za dovoljenje naknadnega plačila, a jih je kratkomalo zavrnila. S tem so izgubili dosedanje pravice in so zelo oškodovani. Marsikdo pri najboljši volji ni mogel pravočasno plačati, ker je brez dela in zaslužka, in mora preživljati veliko družino. Kdor je navezan na podporo javnosti ali drugih dobrih ljudi, pač ni sam kriv, ako je zamudil plačilni rok, ker je pač treba najprvo jesti, potem lahko misli še na kaj drugega. V takih primerih bi bil spregled na mestu.

Laško. V občini Sv. Krištof, na katere ozemlju je tudi rudnik Hudajama, so bile za nedeljske volitve postavljene dve listi. Eno so postavili ljudje, ki so l. 1933 terorizirali naše delavce, železničarje in druge. Za drugo pa so se združili vsi kmetje, delavci in obrtniki, ki hočejo delati nepristransko za blagor ljudstva. Na tej listi je bilo postavljenih večina kmetov, štirje rudarji, in sicer dva kršč. socialisti in dva soc. demokrata, dva obrtnika in en železničar v pok. Kot nosilca so si ti zbrali tov. Lešnika Alojzija. Ta lista je dobila 543 glasov in 23 odbornikov, nasprotna pa 134 glasov in 1 odbornika. Važno je omeniti dvoje, in sicer: da so se vsi že zgoraj navedeni tako lepo združili proti nasilnežem iz JNS ter da je to z veliko večino ljudstvo odobrilo. In da so temeljito propadli oni bahati ljudje (tudi nekateri kmetje), ki vedno rinejo med gospodo. Nas, kakor pravijo, kočarje, pa prezirajo. Upajmo, da bo ta ljudska sodba mnogim v zdravilo. Omenim naj še, da so nasprotniki uporabljali laži, obrekovanja in tudi groženj in obljub ni manjkalo. Može in fantje z Lešnikove liste pa so šli mirno na podrobno agitacijo.

Iz centrale JSZ

Skupine, katere so koledarčke že prodale, naj denar čim prej obračunajo »Delavski založbi«. — Prosimo!